

Коровицька Ольга

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник : д.е.н, професор, професор кафедри економіки та економічної теорії Длугопольський О.В.)

РОЗВИТОК УНІВЕРСАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В УМОВАХ СТРІМКОЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

Донедавна основною умовою, на яку компанії звертали увагу під час пошуку співробітників, була наявність диплома, який свідчив про вузьку професійну спеціалізацію фахівця. Програміст мав уміти створювати програми, аналітик – аналізувати, а бухгалтер – вести облік. Усі інші вміння та навички вважалися не обов'язковим доповненням. Сьогодні ситуація кардинально змінилася.

Стрімка діджиталізація відкрила нові канали комунікації між бізнесом і споживачем. Поява цифрових інструментів взаємодії з клієнтом, таких як чат-боти, термінали самообслуговування або онлайн-кабінети, викликає потребу в освоєнні нових гібридних професій: «інтернет-маркетолог», «нано-медик», «web-дизайнер», «журналіст-блогер», «знавець наукової етики», «віртуальний юрист», «соціальний працівник соціальних мереж» та ін. [1].

Здатність креативно мислити, комунікувати, навички тайм-менеджменту, нетворкінгу, керування проектами, володіння інструментами розробки сайтів, комп'ютерної графіки й відеомонтажу стають усе більш і більш затребуваними на ринку праці. За словами представників видання The Guardian, сучасні бізнес-лідери оцінюють такі навички вище, ніж академічні кваліфікації кандидатів на працевлаштування [2].

Саме тому у країнах Європейського Союзу все частіше розглядається поняття soft skills (м'які навички), які ще називають універсальними або функціональними компетенціями, а факт володіння ними – функціональною грамотністю (functional literacy). ЮНЕСКО та Європейська комісія навіть встановили мінімальний рівень такої грамотності, необхідний кожному європейцю для того, аби «вписатися» в нове smart-суспільство.

Оскільки саме універсальні компетенції є найголовнішим козирем сучасного фахівця, компанії та рекрутингові агенції не можуть дійти згоди та визначити найважливіші з них. В таблиці 1 наведено основні soft skills за версіями провідних компаній світу.

Зміст кожної групи не є фіксованим, він постійно розширюється. Наприклад, Європейський словник навичок та компетенцій містить тисячі найменувань і продовжує зростати [3].

Ступінь освоєння навичок з категорії soft skills складно відстежити,

перевірити і наочно продемонструвати.

Таблиця 1

Основні soft skills

Компанія	Універсальні компетенції
Microsoft	ораторські та комунікативні здібності, володіння офісними програмами, створення презентацій, менеджмент проектів і високий рівень самоорганізації.
Forbes	комунікативна компетентність, креативність, написання якісних текстів, досвід роботи у команді, базові комп'ютерні знання та здатність до «реінжинірингу» – готовність робити звичні речі в новий спосіб.
Німецька хвиля	ораторське мистецтво, вміння переконувати, лідирувати, управляти, робити презентації, знаходити підхід до людей і вирішувати конфліктні ситуації.
Британська платформа інтернет-навчання Skills You Need	персональні (тайм-менеджмент, саморозвиток, управління емоціями та навіть організація харчування, догляд за тілом, спортивні тренування, ефективний сон) та інтерперсональні (комунікація, робота у команді, ведення переговорів, конфлікт-менеджмент) навички, лідерські здібності, проведення презентацій, а також письменницьку майстерність і базові математичні знання

Джерело: складено автором на основі [3].

Застосування soft skills можливо тільки за умови вміння використовувати різні моделі поведінки, цілісно розуміти власні і загальні інтереси, розставляти пріоритети і робити вибір. Результативне освоєння навичок з даної категорії завжди направлено на вироблення здатності бачити і розрізняти множинність варіантів ситуації. Професійний тренер, книги і статті з лідерства, саморефлексія і робота над собою усе це інвестиція в себе, не менш важлива, ніж здобуття фахової освіти. Час та гроші, витрачені на здобуття універсальних компетенцій, окупляться не лише під час пошуку роботи, а й у щоденному житті.

Використані джерела

1. Тренд чи неминучість? Експерти про діджиталізацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://evo.business/trend-chi-neminuchist-eksperti-pro-didzhitalizaciyu/>
2. Секрет розуміння м'яких навичок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/money/secret-to-understanding-soft-skills>
3. Soft skills: універсальні навички європейського рівня [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://studway.com.ua/soft-skills/>